

Diskuze o budoucnosti železniční nákladní dopravy v EU

Evropská komise pomyslně narysovala v letech 2019 a 2020 druhý zlatý věk pro železniční dopravu v EU. Strategie udržitelné a inteligentní mobility spolu s akčním plánem tehdy přinesly 82 iniciativ, které měly řídit práci Komise ve funkčním období 4 let (aby se cíle staly skutečností, strategie identifikuje celkem 82 iniciativ v 10 klíčových oblastech činnosti, každá s konkrétními opatřeními). Strategie podporuje transformaci dopravního systému a dopravních módů EU ve snaze stát se ekologickými, digitálními a odolnějšími vůči budoucím krizím. Výsledkem uvedeným v tzv. Zelené dohodě mělo být 90% snížení emisí do roku 2050 prostřednictvím inteligentního, konkurenceschopného, bezpečného, dostupného a cenově přijatelného dopravního systému.

V oblasti nákladní dopravy měla ekologičtější železniční nákladní přeprava přispět ke splnění ambiciózních cílů Komise například zdvojnásobením železniční nákladní dopravy do roku 2050. Realita je však bolestná. Souběh ztráty tradičních komodit díky dekarbonizaci energetiky a průmyslu a růst nákladů mj. z implementace standardů pro interoperabilitu dramaticky prohlubuje nákladovou nekonkurenceschopnost železničních nákladních dopravců na přepravním trhu Unie.

S nadějí nyní železniční nákladní dopravci vzhlíží ke snaze států EU zvýšit svou infrastrukturní a logistickou kapacitu pro hromadné přesuny vojenského materiálu a vojáků. Železnice má hrát ve vojenských operacích klíčovou roli. Je však potřeba, aby očekávání odpovídala možnostem a předpokladům. Cestou k tomu je i diskuse, jako byla v rámci akce „*Budoucnost železniční nákladní dopravy*“ v Bruselu. Konference ERFA dne

24. června 2025 v Bruselu byla příležitostí k diskusi osobností s rozhodovacími pravomocemi a železničních dopravců o tom, jak se přizpůsobit nové evropské realitě, mimo jiné rostoucímu významu železniční nákladní dopravy pro vojenskou logistiku, očekáváním zákazníků železniční nákladní dopravy a plánům nového vedení Agentury EU pro železnice (ERA).

Vojenská mobilita, stejně jako nákladní doprava, je závislá na vysoce výkonných mezinárodních koridorech, které usnadňují provoz delších a těžších vlaků. Stejně jako nákladní doprava, tak i národní bariéry a administrativní zátěž jsou překážkou efektivní vojenské mobility. Potřeby infrastruktury nákladní a vojenské dopravy musí být proto sladěny. To byl hlavní poznatek z výroční konference ERFA konané 24. června v Bruselu, kde zástupci armády a průmyslu a také nová výkonná ředitelka ERA paní Oana Gherghinescu diskutovali o tom, jak musí být železnice připravena na měnící se svět.

Toto společné chápání významně zvyšuje tlak na tvůrce politiky, aby směřovali ke stále integrovanějšímu a méně byrokratickému jednotnému evropskému železničnímu prostoru s vysoce výkonnou infrastrukturou a stabilním technologickým rámcem. Současné výzvy, kterým čelí železniční nákladní doprava, jsou stejné jako otázky pro vojenskou mobilitu po železnici, čímž vnášejí nový rozměr do evropské železniční politiky. Složitosti je třeba odstranit i ze železničního systému. Je třeba urychlit potřebu zkrátit dobu přepravy a zjednodušit procesy na státních hranicích. Členské státy se proto musí více zaměřit na rozvoj skutečně harmonizovaného a interoperabilního železničního systému.

Prezident ERFA Dirk Stahl uvedl: *"Během naší konference 24. června bylo jasné, že zástupci armády a průmyslu vidí stejné problémy v železničním systému. To je výzva k větší koordinaci a vyšším ambicím v oblasti normalizace a přeshraniční infrastruktury. Velmi cenné bylo, že jsme o těchto tématech mohli diskutovat během setkání s novou ředitelkou Evropské agentury pro železnice paní Oanou Gherghinescu. V rámci ERFA se zavazujeme spolupracovat s agenturou na dosažení těchto cílů a zajistit, aby agentura získala potřebné zdroje k plnění tohoto mandátu."*

Generální tajemník ERFA Conor Feighan uzavřel: *"Nedávno zahájené konzultace o vývoji komplexního balíčku vojenské mobility budou hrát důležitou roli při vývoji jasné strategie pro posílení evropské obranné připravenosti. ERFA bude v tomto procesu hrát konstruktivní roli s cílem zajistit, aby bylo možné využít zkušenosti ze železniční nákladní dopravy v přeshraniční dopravě a zajistit tak plynulou vojenskou mobilitu napříč Evropou."*